

АКУЛЕНКО ТЕТЯНА МИХАЙЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри міжнародного та європейського права*

ВАДА ТА НАЦІОНАЛЬНІ АНТИДОПІНГОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ОСОБЛИВОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА

Взаємодія міжнародних організацій у боротьбі з допінгом призводить до активізації антидопінгової політики держав, що приєдналися до міжнародних актів з боротьби з допінгом та є членами міжнародних організацій у цій сфері. Так, на національному рівні приймаються антидопінгові закони або вводяться антидопінгові норми у кодекси (кримінальні, адміністративні тощо), створюються антидопінгові комітети та ін.

Найважливішим кроком у співпраці ВАДА з країнами та їхніми урядами, стало підписання Конвенції ЮНЕСКО про боротьбу з допінгом у спорті. Відповідно до антидопінгового кодексу уряду проводять політику і розробляють законодавство для здійснення співпраці та обміну інформацією з ВАДА.

Країни не тільки фінансують 50% бюджет ВАДА, а й національні програми тестування спортсменів, а також проведення допінг-тестів спортивними організаціями [6].

Для ефективного проведення антидопінгової діяльності, в кожній країні-членові Олімпійського руху були створені Національні антидопінгові організації (далі – НАДО). Для них ВАДА визначило основні принципи, щоб допомогти НАДО зміцнювати співробітництво і обмін інформацією з правоохоронними органами. «Керівні принципи для координації досліджень і обміну антидопінгової інформацією і доказами» було представлено Виконавчим комітетом ВАДА в Монреалі в травні 2011 року [7].

Для координації зусиль міжнародних та національних антидопінгових організацій запроваджено iNADO – Інститут національних антидопінгових організацій. Він є міжнародним органом-членом національних антидопінгових організацій (NADO) 68 країн світу та їх співробітників. iNADO пропагує кращі антидопінгові практики з боку NADO та є їх міжнародним голосом [8].

НАДО лежать в основі антидопінгового руху, оскільки на них покладено найбільшу кількість функцій по боротьбі з допінгом, вони:

- захищають право спортсменів на чистий спорт у власних країнах та територіях та за кордоном;
- запобігають, стримують і виявляють допінг;
- навчають та інформують спортсменів, їхніх тренерів та лікарів зі спорту та іншого допоміжного персоналу;
- збирають зразки допінг-контролю і проводять управління результатами, якщо зразок показує нетипову чи несприятливу аналітичну знахідку;

- проводять антидопінгові розслідування та притягують до відповідальності осіб на основі антидопінгової розвідки;
- консультують уряди і застосовують національні правила проти допінгу у спорті;
- надають антидопінгові послуги міжнародним спортивним організаціям та великих іграм.

NADO співпрацюють зі спортсменами та обслуговуючим персоналом спортсменів, один з одним, з органами державної влади, з регіональними антидопінговими організаціями та з національними та міжнародними спортивними організаціями. Призначенням НАДО є спорт без допінгу.

Однією з головних задач, поставленої ВАДА перед урядами, є здійснення співробітництва та обміну інформацією між державними установами та правоохоронними органами, з одного боку, і урядами, і антидопінговими владою з іншого, з метою підвищення ефективності боротьби з допінгом у спорті.

Наприклад, в 2006 році, Австралія розробила революційну модель, яка зміцнює співпрацю між антидопінговими владою та іншими державними органами – Австралійський спортивний антидопінговий орган (Australian Sports Anti-Doping Authority – ASADA) [2]. І хоч ASADA не має повноважень проводити обшук і конфіскацію, інші державні установи зобов'язані обмінюватися з ним інформацією. Наприклад, співробітники митних органів, які вилучили незаконні речовини повинні повідомити про це ASADA. Таким чином, ASADA здатний виявляти спортсменів, підозрюваних у допінгу, а потім проводити розслідування, включаючи цілеспрямоване тестування спортсмена. Цей новий підхід виявився досить успішним, і був згодом запозичений іншими національними антидопінговими організаціями.

Іншими вимогами ВАДА для проведення країнами антидопінгової політики є [4]:

- співпраця з іншими зацікавленими організаціями, агентствами та іншими антидопінговими організаціями;
- сприяння проведенню наукових досліджень в області боротьби з допінгом;
- публікація в періодичних друкованих виданнях або розміщення в мережі Інтернет антидопінгових правил, затверджених міжнародними федераціями з відповідних видів спорту;
- надання інформації для формування списку спортсменів для проведення тестування;
- повідомлення спортсменів про включення їх до бази даних для тестування антидопінгового агентства.

Співпраця Національних антидопінгових організацій (NADO) зі ВАДА досить інтенсивна. Однак останні роки більшість представників NADO активно виступають за реформування ВАДА, проте деякі з них, особливо США, Канада, Великобританія, Франція висловлюються за посилення позицій ВАДА, його повну незалежність – заборону на одночасну роботу керівників ВАДА в інших організаціях, розширення

використання санкцій, а також за збільшення фінансування. Так, наприклад, в грудні 2016 року ВАДА підтвердило отримання від уряду Франції додаткового фінансування в розмірі 150 тисяч євро, що є безперечним знаком прихильності Франції до ВАДА і їх тісної співпраці [9]. А 4 квітня 2017 року на рахунок ВАДА надійшли і додаткові 100 тисяч доларів від Саудівської Аравії (при тому, що обов'язковий внесок становить всього 43 806 доларів) [1]. Однак разом з посиленням позицій Всесвітнього антидопінгового агентства, посиляться і його контроль за Національними антидопінговими агентствами за рахунок розширення повноважень ВАДА.

Заклик Національних антидопінгових агентств реформувати ВАДА може зіграти на руку ВАДА, адже для цього процесу необхідні значні фінансові кошти, в отриманні яких і зацікавлене ВАДА.

Однак у Всесвітнього антидопінгового агентства і Національних антидопінгових агентств виникають також і конфлікти. Саме така ситуація склалася з Російським антидопінговим агентством (РУСАДА). 9 листопада 2015 року комісія Всесвітнього антидопінгового агентства опублікувала звіт, в якому звинуватила РУСАДА (Незалежна національна антидопінгова організація Росії) в масованих і систематичних приховуванні застосування допінгу російськими спортсменами [3]. Згідно статистичних даних, опублікованих ВАДА, рівень позитивних допінг-проб серед російських спортсменів, за даними наданими РУСАДА, складає 0,6% [5], в той час коли щороку ми спостерігаємо гучні допінг-скандали за участі російських спортсменів.

Можна стверджувати, що загальною підставою для виконання національної антидопінгової програми є, безумовно, наявність в країні інфраструктури, пов'язаної з розвитком і управлінням фізичною культурою і спортом, участь країни в міжнародному спортивному русі та міжнародному антидопінговому русі. Останнє визначає необхідність створення відповідної національної інфраструктури в сфері боротьби з допінгом у спорті.

Список використаної літератури:

1. ВАДА получило дополнительные 100 тысяч долларов от Саудовской Аравии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sport-express.ru/doping/news/vada-poluchilo-dopolnitelnye-100-tysyach-dollarov-ot-saudovskoy-aravii-1238936/>
2. Западные СМИ: российские легкоатлеты давали взятки ИААФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bbc.com/russian/news-38107076>
3. Легкоатлетов из России могут отстранить от Олимпиады в Рио. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bbc.com/russian/news/2015/11/151106_athletics_russia_doping
4. Общероссийские антидопинговые правила [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusada.ru/sites/default/files/content/files/Общепрос%20правила.pdf>
5. 2017 Anti-Doping Testing Figures. Samples Analyzed and Reported by Accredited Laboratories in ADAMS. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/2017_anti-doping_testing_figures_en_0.pdf

6. Funding [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wada-ama.org/en/funding>
7. Investigations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wada-ama.org/en/investigations>
8. iNADO – Institute of National Anti-Doping Organisations_ Home. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://inado.org/home.html>
9. WADA accepts additional contribution of EUR 150,000 from the Government of France [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wada-ama.org/en/media/news/2017-01/wada-accepts-additional-contribution-of-eur-150000-from-the-government-of-france>

Ключові слова: міжнародне співробітництво, допінг, антидопінгова боротьба, ВАДА, національні антидопінгові організації.

Ключевые слова: международное сотрудничество, допинг, антидопинговая борьба, ВАДА, национальные антидопинговые организации.

Key words: international cooperation, doping, anti-doping struggle, WADA, national anti-doping organizations.

РУГАЛО ЮЛІА ІГОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри міжнародного та європейського права*

АКТИВІЗАЦІЯ РОБОТИ З ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ; ПРОБЛЕМА ЛІНГВІСТИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ «ЗЛОЧИН ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ»

Злочини проти людяності були і залишаються одними з найнебезпечніших злочинів і викликів для попередження та покарання міжнародним співтовариством.

На відміну від геноциду, воєнних злочинів, будь-який конкретний правовий режим попередження і покарання злочинів проти людяності – відсутній [1]. У зв'язку з цим багато років ведеться робота Комісії з міжнародного права ООН над проектом Конвенції, яка б вирішила цю прогалину у міжнародному праві.

Дана Комісія включила тему «Злочини проти людяності» в свою поточну програму роботи і призначила Спеціального доповідача по ній на своїй шістдесят шостій сесії в липні 2014 року [2].

В ході дебатів під час щорічної доповіді Комісії в Шостому комітеті у 2017 році на цю тему виступили 52 держави і станом на 15 лютого 2019 року письмові зауваження були отримані від 38 держав [3].

23 вересня 2019 року щодо теми «Злочини проти людства» Комісія отримала четвертий звіт Спеціального доповідача пана Шона Д. Мерфі, а також коментарі та зауваження, отримані від урядів, міжнародних